

มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ฉบับที่ 2

เรื่อง เนื้อหาของโปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี

สารบัญ	ย่อหน้าที่
วัตถุประสงค์และขอบเขต	1-3
บทนำ	4-9
วันถือปฏิบัติ	10
เนื้อหาของโปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี	11-33

วัตถุประสงค์และขอบเขต

- 1 มาตรฐานฉบับนี้อธิบายเนื้อหาความรู้ของโปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีซึ่งบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องมีเพื่อที่จะมีคุณสมบัติในการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
- 2 จุดมุ่งหมายของมาตรฐานฉบับนี้คือทำให้มั่นใจได้ว่าบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีเข้าเป็นสมาชิกขององค์กรสมาชิกของสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติ มีความรู้ทางวิชาชีพบัญชีในขั้นสูงที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้สภาวะแวดล้อมที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ประเด็นเรื่องการดำรงไว้ซึ่งสมรรถนะจะกำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 7 การพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- 3 ความรู้หลักของโปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีประกอบด้วย 3 ด้าน คือ
 - (ก) ความรู้ทางการบัญชี การเงิน และความรู้ที่เกี่ยวข้อง
 - (ข) ความรู้ทางองค์กรและธุรกิจ และ
 - (ค) ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นและเนื้อหาของการศึกษาทั่วไป ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ และข้อกำหนดด้านประสิทธิภาพการทำงานจริงได้รับการกำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศฉบับที่ 3 ทักษะทางวิชาชีพ มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศฉบับที่ 4 ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ และมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศฉบับที่ 5 ข้อกำหนดด้านประสิทธิภาพการทำงานจริง
- 4 การศึกษาทางวิชาชีพบัญชีอาจจะทำให้มีการศึกษาในสภาพแวดล้อมทางวิชาการ หรือการเรียนในหลักสูตรการศึกษาโดยตรงเพื่อเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีซึ่งจำเป็นต้องได้ความรู้ไม่ต่ำกว่าการเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องได้รับความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ และจะต้องสามารถผสมผสานความรู้ต่างๆเหล่านั้นเข้าด้วยกัน
- 5 ส่วนประกอบของโปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีสามารถนำไปใช้พัฒนาทักษะทางวิชาชีพได้ด้วย ความรู้ในปัจจุบันอาจล้าสมัยได้ในภายหลัง ดังนั้น การศึกษาแบบโมดูลิกซึ่งเพื่อให้ได้ความรู้จากหัวข้อวิชาต่างๆกันจำนวนมากมายไม่ทำให้เกิดประโยชน์ในระยะยาวต่อผู้ที่มีความเป็นไปได้ว่าจะมาเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และต่อวิชาชีพทักษะด้านความรู้ทาง

ปัญหาที่จำเป็นนั้นได้รวมไปถึงความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์และการประเมินผล และตลอดชีวิตการทำงานนั้นต้องให้ความสำคัญของทักษะทางวิชาชีพ ค่านิยม จริยธรรมและทัศนคติ มากกว่าความรู้ทางวิชาชีพที่มี ณ ขณะได้มาซึ่งการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

- 6 สิ่งที่สำคัญเท่า ๆ กัน คือ การพัฒนาทักษะที่จะระบุปัญหาเพื่อที่จะทราบได้ว่าความรู้ใดที่จำเป็นในการระบุและแก้ไขปัญหา และเพื่อให้ทราบได้ว่าจะหาความรู้ดังกล่าวจากแหล่งใดในระยะยาวแล้ว การปลูกฝังความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้อย่างไม่วันล้าที่สุด มีความสำคัญมากกว่าความรู้ใด ๆ การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่จำเป็นต้องมีทัศนคติจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้เกิดขึ้น และสนับสนุนด้วยค่านิยมจากสังคมที่เห็นพ้องกัน
- 7 องค์ความรู้ที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องมีเพื่อทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นมีการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ เจ็อนไซท์ที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่นยังเป็นตัวการที่ทำให้ฐานความรู้ที่จำเป็นเกิดความแตกต่างกันได้ นอกจากนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะเชี่ยวชาญระหว่างที่อยู่ในอาชีพ ด้วยสาเหตุเหล่านี้ มาตรฐานฉบับนี้จึงกำหนดเพียงหัวข้อเรื่องที่ต้องเรียนแบบกว้าง ๆ บนสมมุติฐานว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะต้องทำให้ความรู้ของตนเองมีความทันสมัยอย่างสม่ำเสมอ
- 8 ในขณะที่มาตรฐานฉบับนี้มุ่งเน้นส่วนใหญ่ที่ความรู้ทางวิชาชีพอันจำเป็นต่อการทำหน้าที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มาตรฐานฉบับนี้ยังกล่าวถึงสมรรถนะทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ควรอยู่ในโปรแกรมการศึกษา สมรรถนะดังกล่าวได้รับการระบุไว้ในแนวปฏิบัติทางการศึกษาระหว่างประเทศ เรื่องที่ 11 เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (ปรับปรุงปี ค.ศ. 2003) ¹
- 9 ค่านิยมศัพท์และคำอธิบายคำศัพท์ที่สำคัญที่ใช้ในมาตรฐานนั้น เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแม่บทการศึกษาระหว่างประเทศ

¹ เมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ.2006 สหพันธ์นักบัญชีนานาชาติได้มีร่างข้อเสนอใหม่ ฉบับที่ 2.1 (Proposed International Practice Statement 2.1) เรื่อง “Information Technology for Professional Accountants” และในปัจจุบันนี้อยู่ระหว่างการปรับปรุงตามข้อคิดเห็นที่ได้จากสมาชิก

วันที่ถือปฏิบัติ

10 ให้ถือปฏิบัติมาตรฐานฉบับนี้ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป

เนื้อหาของโปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี

- 11 การศึกษาทางวิชาชีพบัญชีควรเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการศึกษาก่อนมีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ การศึกษาควรมีระยะเวลายาวนานและลึกเพียงพอที่จะทำให้บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้ความรู้ทางวิชาชีพที่จำเป็นต่อการมีสมรรถนะทางวิชาชีพ
- 12 ส่วนประกอบของความรู้ทางวิชาชีพบัญชีที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาก่อนมีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบวิชาชีพควรประกอบด้วยการศึกษาเต็มเวลาทำการเป็นระยะเวลาอย่างน้อยสองปี (หรือการศึกษาแบบนอกเวลาทำการที่สามารถเทียบเท่าได้)
- 13 เพื่อให้ได้ความรู้ทางวิชาชีพ นักศึกษาควรได้รับคุณวุฒิทางการบัญชีหรือคุณสมบัติทางวิชาชีพ
- 14 เนื้อหาของการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีควรประกอบด้วย:
- (ก) ความรู้ด้านการบัญชี การเงิน และความรู้ที่เกี่ยวข้อง
 - (ข) ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ และ
 - (ค) ความรู้และสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 15 ความรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วยความรู้ที่มีได้เกี่ยวกับวิชาชีพ ทักษะทางปัญญา ทักษะเฉพาะตัว ทักษะการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ทักษะการติดต่อสื่อสาร และทักษะด้านองค์กร และการจัดการที่พัฒนาได้มาจากการศึกษาทั่วไป
- 16 หัวข้อวิชาที่กล่าวถึงในมาตรฐานฉบับนี้ไม่จำเป็นต้องศึกษาให้จบเรียงตามลำดับที่แสดงไว้ ตัวอย่างเช่น การศึกษาทางวิชาชีพบัญชีอาจได้มาควบคู่ไปกับการศึกษาทั่วไปในขณะที่กำลังศึกษาเพื่อให้ได้คุณวุฒิจากมหาวิทยาลัย หรืออาจจะได้มาจากการศึกษาชั้นสูงหลังจากสำเร็จการศึกษาจากโปรแกรมการศึกษ่อื่นในระดับอุดมศึกษา นักศึกษาอาจมีคุณวุฒิที่มีใช้สาขาการบัญชี หรือไม่มีคุณวุฒิเลย แต่ศึกษาความรู้ที่จำเป็นจากหัวข้อวิชาที่ต้องศึกษาทางวิชาชีพ

บัญชีโดยผ่านการศึกษาเพื่อรับการทดสอบความรู้ขององค์กรวิชาชีพ ในกรณีนี้ หลักสูตรขององค์กรวิชาชีพจำเป็นต้องครอบคลุมทุกหัวข้อเนื้อหาที่ระบุไว้ในมาตรฐานฉบับนี้ นอกจากนี้ หัวข้อวิชาและองค์ประกอบของโปรแกรมการศึกษาอาจผสมผสานกัน เช่น การรวมความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศไว้ในบางรายวิชาเฉพาะทางบัญชี วิธีนี้อาจช่วยกระบวนการเรียนรู้และช่วยบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีให้เข้าใจว่าองค์ประกอบต่าง ๆ นั้นสัมพันธ์กันอย่างไร

- 17 องค์ประกอบความรู้จากการศึกษาทางวิชาชีพบัญชีเป็นเพียงแค่ส่วนหนึ่งของโปรแกรมการศึกษาก่อนมีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ ความรู้อาจได้มาหรืออาจไม่ได้มาจากการศึกษาในสถาบันการศึกษา บางโปรแกรมการศึกษาที่ได้คุณวุฒิจากกำหนดให้มีการศึกษาทั่วไปอย่างน้อยสองปีและใช้เวลาอีกสองปีในการศึกษาทางด้านบัญชี คุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญทางการบัญชีอาจรวมการศึกษาทั่วไปไว้ภายในสามปี ระยะเวลารวมทั้งเนื้อหาของการศึกษาทั่วไป การศึกษาทางด้านบัญชี และประสบการณ์การทำงานจริง อาจต่างกันในแต่ละโปรแกรมการศึกษาราบเท่าที่การเทียบสมรรถนะทางวิชาชีพเป็นไปตามเป้าหมาย
- 18 ความรู้ด้านการบัญชี การเงิน และความรู้ที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดพื้นฐานความรู้หลักที่จำเป็นต่อความสำเร็จในอาชีพผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ระยะเวลารวมทั้งเนื้อหาของหัวข้อการเรียนอาจต่างกันไปตามส่วนของสังคมหรือท้องถิ่นซึ่งบุคคลนั้นทำงานอยู่ เนื้อหาหลักสูตรด้านการบัญชีต้องเปลี่ยนแปลงตัวเองอยู่เสมอและยังคงเปลี่ยนแปลงต่อไปเพื่อสนองความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป หัวข้อการเรียนใหม่ๆ จะได้รับการเพิ่มเข้าไปในเนื้อหาหลักสูตรและการให้ความสำคัญในแต่ละหัวข้อการเรียนจะมีการเปลี่ยนแปลงไป องค์กรสมาชิกอาจต้องเพิ่มหัวข้อการเรียนหรือเปลี่ยนแปลงสมดุลของโปรแกรมการศึกษาเพื่อสนองความต้องการที่เกิดจากสภาวะแวดล้อมขององค์กรตนเอง
- 19 ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจช่วยผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีให้เข้าใจสภาพแวดล้อมที่ปฏิบัติงาน ความรู้อย่างกว้างๆ ด้านธุรกิจ ด้านองค์กรภาครัฐและองค์กรที่ไม่แสวงผลกำไร มีความจำเป็นต่อผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจได้รวมไปถึงวิธีจัดองค์กรวิธีจัดหาเงินทุน และวิธีบริหารงานธุรกิจในสภาพแวดล้อมระดับโลกที่ธุรกิจดำเนินงานอยู่

- 20 ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศได้แปลงบทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไม่เพียงใช้ข้อมูลสารสนเทศและใช้ทักษะการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่ยังต้องมีบทบาทสำคัญโดยเป็นส่วนหนึ่งของคณะทำงานเพื่อประเมิน ออกแบบ และจัดการระบบสารสนเทศเหล่านั้น
- 21 ผู้นำนักของแต่ละหัวข้อการเรียนสามารถมีความแตกต่างออกไปในแต่ละโปรแกรมการศึกษา ความรู้ทั้งสามด้านมิได้กำหนดมาเพื่อระบุความสำคัญที่ต่างกันหรือระดับลำดับของการศึกษาศึกษาความมีสมรรถนะเป็นวิธีที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจเรื่องผู้นำนักของแต่ละหัวข้อของการเรียน
- 22 หัวข้อการเรียนที่ระบุต่อไปนี้เป็นตัวแทนของหัวข้อการเรียนขั้นต่ำที่ต้องมีในโปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี อย่างไรก็ตาม ความลึกซึ้งและการให้นำนักของเรื่องที่จะครอบคลุมนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละองค์กรสมาชิกสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติ และข้อจำกัดต่างๆ ที่กำหนดโดยองค์กรที่มีอำนาจตามกฎหมาย
- 23 ความรู้ด้านการบัญชี การเงินและความรู้ที่เกี่ยวข้องควรครอบคลุมทุกหัวข้อการเรียน ดังนี้
- (ก) การบัญชีการเงินและการรายงานทางการเงิน
 - (ข) การบัญชีบริหารและการควบคุมทางการบริหาร
 - (ค) ภาษีอากร
 - (ง) กฎหมายธุรกิจและกฎหมายพาณิชย์
 - (จ) การตรวจสอบบัญชีและการให้ความเชื่อมั่นทางวิชาชีพบัญชี และ
 - (ฉ) ค่านิยมทางวิชาชีพและจริยธรรมทางวิชาชีพ
- 24 ส่วนประกอบของความรู้ด้านการบัญชี การเงินและความรู้ที่เกี่ยวข้องยังคงต้องพัฒนาและผสมผสานความรู้ ทักษะ ค่านิยม จริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ จากแหล่งอื่นมารวมไว้ในหัวข้อการเรียนต่างๆ ที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทุกคนจำเป็นต้องศึกษา ความรู้ดังกล่าวจะทำให้ให้นักศึกษาได้ทฤษฎีและวิชาการเชิงปฏิบัติทางการบัญชี ทักษะทางปัญญาซึ่งรวมถึงความเข้าใจในค่านิยมและจริยธรรมทางวิชาชีพ ส่วนประกอบนี้จำเป็นต้องอยู่ในระหว่างศึกษาเพื่อให้ได้คุณวุฒิทางการบัญชี ได้แก่ :
- (ก) ประวัติของวิชาชีพบัญชีและแนวความคิดทางบัญชี

- (ข) เนื้อหา แนวคิด โครงสร้างและวิธีการจัดทำรายงานการดำเนินงานขององค์กรเพื่อการใช้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งรวมถึงสารสนเทศที่ต้องการในการตัดสินใจทางการเงิน และต่อการวัดผลที่สำคัญของบทบาทของสารสนเทศทางการบัญชีในการสนองความต้องการเหล่านั้น
- (ค) มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชี ของประเทศและระหว่างประเทศ
- (ง) กฎเกณฑ์ข้อบังคับทางการบัญชี
- (จ) การบัญชีบริหาร ซึ่งรวมถึงการวางแผน และการงบประมาณ การจัดการต้นทุนการควบคุมคุณภาพ การวัดผลการดำเนินงาน และการวัดผลตามเกณฑ์มาตรฐาน
- (ฉ) แนวคิด วิธี และกระบวนการของการควบคุมที่ทำให้เกิดความถูกต้องและแม่นยำของข้อมูลทางการเงิน และการเก็บรักษาสินทรัพย์ของธุรกิจ
- (ช) ภาษีอากรและผลกระทบต่อการตัดสินใจทางการเงินและการบริหาร
- (ซ) ความรู้ทางสภาพแวดล้อมของกฎหมายธุรกิจ รวมทั้งกฎหมายหลักทรัพย์และกฎหมายเกี่ยวกับบริษัท ที่สัมพันธ์กับบทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศหนึ่งๆ
- (ฌ) ลักษณะของการสอบบัญชีและบริการอื่นในการให้ความเชื่อมั่นทางวิชาชีพที่รวมถึงการวัดผลความเสี่ยงและการสืบการฉ้อโกง และฐานความรู้และวิธีการปฏิบัติงานดังกล่าว
- (ญ) ความรู้ด้านการเงินและการจัดการการเงิน ซึ่งรวมถึงการวิเคราะห์รายงานทางการเงิน ความรู้ด้านเครื่องมือทางการเงินและตลาดทุนทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ และการจัดการทรัพยากรทางการเงิน
- (ฎ) จรรยาบรรณและความรับผิดชอบทางวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่สัมพันธ์กับทั้งสภาพแวดล้อมทางวิชาชีพและภาคสาธารณสุข (ดูมาตรฐานการศึกษา ระหว่างประเทศ ฉบับที่ 4 คำนิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ)
- (ฏ) ประเด็นทางการบัญชีสำหรับรัฐบาลและองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร และ
- (ฐ) การใช้วิธีวัดผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงินในภาคธุรกิจ

25 องค์ประกอบของความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจควรครอบคลุมทุกหัวข้อการเรียนรู้ ดังนี้

- (ก) ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์
- (ข) ความรู้ด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ
- (ค) ความรู้ด้านบรรษัทภิบาล
- (ง) ความรู้ด้านจรรยาบรรณการประกอบธุรกิจ
- (จ) ความรู้ด้านตลาดทางการเงิน

- (จ) ความรู้ด้านวิธีการเชิงปริมาณ
- (ข) ความรู้ด้านพฤติกรรมองค์กร
- (ช) ความรู้ด้านการจัดการและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์
- (ฉ) ความรู้ด้านการตลาด และ
- (ญ) ความรู้ด้านธุรกิจระหว่างประเทศและโลกาภิวัตน์

26 การศึกษาด้านองค์กรและธุรกิจทำให้บุคคลที่จะมาเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความรู้เรื่องสภาพแวดล้อมที่ผู้ว่าจ้างและลูกค้าดำเนินงานอยู่ นอกจากนี้ การศึกษาด้านองค์กรและธุรกิจยังอธิบายเนื้อหาของการทำงานไปใช้ซึ่งทักษะทางวิชาชีพทั้งหมดที่ได้ในกระบวนการก่อนมีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ การที่มีความสามารถเข้าใจได้นั้นมีความแตกต่างจากการมีความสามารถและการมีประสบการณ์ในการที่จะดำเนินการ มีส่วนร่วม ตลอดจนช่วยการจัดการองค์กรและธุรกิจ

27 การศึกษาด้านองค์กรและธุรกิจครอบคลุมถึง

- (ก) ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์มหภาคและเศรษฐศาสตร์จุลภาค
- (ข) ความรู้ด้านธุรกิจและตลาดการเงิน และการทำงานของตลาดการเงิน
- (ค) การนำวิธีการเชิงปริมาณและสถิติไปใช้แก้ปัญหาธุรกิจ
- (ง) การเข้าใจถึงบริษัทภิบาลและจรรยาบรรณทางธุรกิจ
- (จ) การเข้าใจถึงองค์กรและสภาพแวดล้อมที่องค์กรดำเนินงานอยู่ รวมถึงปัจจัยหลักด้านเศรษฐกิจ กฎหมาย การเมือง สังคม วิชาการ แรงผลักดันทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ และอิทธิพลและค่านิยมของปัจจัยเหล่านี้
- (ฉ) การเข้าใจถึงประเด็นทางสภาพแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- (ช) การเข้าใจถึงพลวัตของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและกลุ่มในองค์กร ซึ่งรวมถึงวิธีสร้างและจัดการความเปลี่ยนแปลงในองค์กร
- (ฌ) การเข้าใจถึงประเด็นเรื่องบุคลากรและทรัพยากรมนุษย์ การจัดการคน การจัดการโครงการ และการตลาด
- (ฉ) การเข้าใจถึงเรื่องการสนับสนุนการตัดสินใจและกลยุทธ์ ซึ่งรวมถึงการให้คำปรึกษาทางธุรกิจ การจัดการเชิงกลยุทธ์ และการจัดการทั่วไป
- (ญ) การเข้าใจถึงความเสี่ยงขององค์กรและการดำเนินงาน
- (ฎ) ความรู้พื้นฐานด้านการค้าและการเงินระหว่างประเทศ และวิธีดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศและกระบวนการกระแสโลกาภิวัตน์ และ
- (ฏ) ความสามารถในการผสานองค์ประกอบข้างต้นเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์

- 28 องค์ประกอบของความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศควรครอบคลุมทุกหัวข้อการเรียนรู้และสมรรถนะด้านต่าง ๆ ดังนี้
- (ก) ความรู้ทั่วไปทางเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - (ข) ความรู้ทางการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - (ค) สมรรถนะทางการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - (ง) สมรรถนะของผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ
 - (จ) สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะของผู้จัดการหรือผู้ประเมินหรือผู้ออกแบบสารสนเทศ บทบาทใดบทบาทหนึ่งหรือหลายบทบาทรวมกัน
- 29 แนวปฏิบัติเกี่ยวกับความรู้และสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้มีการกำหนดไว้ในแนวปฏิบัติทางการศึกษาระหว่างประเทศฉบับที่ 11 (IEG 11)²
- 30 จากข้อกำหนดส่วนหนึ่งของการศึกษาก่อนมีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบวิชาชีพกำหนดให้ทุกคนต้องมีส่วนร่วมอย่างน้อยหนึ่งบทบาทในฐานะผู้จัดการ ผู้ออกแบบ หรือผู้ประเมิน ระบบสารสนเทศ หรือการรวมหลายบทบาทตามที่กำหนดไว้ในแนวปฏิบัติทางการศึกษาระหว่างประเทศฉบับที่ 11 (IEG 11)
- 31 เมื่อบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอาชีพเขาเหล่านั้นได้รับความคาดหวังให้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับส่วนประกอบที่ทำให้เกิดสมรรถนะอย่างน้อยหนึ่งบทบาทที่กล่าวมา ทั้งนี้จะสามารถพิสูจน์ได้ด้วยความสามารถในการบรรยายหรืออธิบายความสำคัญของประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องับสมรรถนะในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เกี่ยวข้อง บุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องสามารถมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพในกิจกรรมที่ระบุไว้ในส่วนนี้โดยการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรืออยู่ภายใต้การกำกับดูแลแต่ไม่จำเป็นต้องแสดงความชำนาญในทุกสมรรถนะตามที่ระบุไว้

² แนวทางปฏิบัติทางการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 11 (IEG 11) เรื่อง Information Technology for Professional Accountants

- 32 ผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลายได้ใช้เครื่องมือและเทคนิคของระบบข้อมูลซึ่งช่วยการบรรลุเป้าหมายของตนเองและผู้อื่น สมรรถนะอย่างกว้าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้ใช้ มีดังนี้
- (ก) ปรับใช้ระบบและเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมมาใช้กับธุรกิจและปัญหาทางบัญชี
 - (ข) แสดงความเข้าใจระบบธุรกิจและบัญชี และ
 - (ค) ปรับใช้การควบคุมกับระบบการทำงานของตนเอง
- 33 ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอาจได้มาจากหลายทาง เช่น อาจได้มาจากการศึกษาในแต่ละรายวิชาต่าง ๆ หรือจากการผสมผสานความรู้ลงไปในเรื่องความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ หรือในเรื่องความรู้ด้านบัญชีและที่เกี่ยวข้องกับบัญชี สมรรถนะอาจได้รับมาจากประสบการณ์ การทำงานที่นอกเหนือจากการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแบบเป็นทางการนั้น กรณีศึกษา การสื่อสารกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีประสบการณ์ และวิธีศึกษาทำนองเดียวกันถูกนำมาใช้เพื่อส่งเสริมการนำเสนอประเด็นต่างๆ และช่วยให้นักศึกษาพัฒนาทักษะเชิงปฏิบัติรวมเข้ากันกับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ